# ОПШТИНА ЦРНА ТРАВА

## ГРАЂАНСКИ ВОДИЧ КРОЗ ОДЛУКУ О БУЏЕТУ за 2019. годину

# САДРЖАЈ


1. Увод
2. Ко се финансира из буџета?
3. Како настаје буџет општине?
   - Појам буџета
   - Ко учествује у буџетском процесу?
   - На основу чега се доноси буџет?
4. Како се пуни општинска каса?
   - Шта су приходи и примања буџета?
   - Структура планираних прихода и примања за 2019. годину
   - Шта се променило у односу на 2019. годину?
5. На шта се троше јавна средства?
   - Шта су расходи и издаци буџета?
   - Структура планираних расхода и издатака за 2019. годину
   - Шта се променило у односу на 2019. годину?
   - Расходи буџета по програмима
   - Расходи буџета расподељени по директним и индиректним буџетским корисницима
   - Најважнији капитални пројекти
   - Најважнији пројекти од интереса за локалну заједницу

**Драги суграђани и суграђанке,**

Основна сврха документа који је пред вама јесте да на што једноставнији и разумљивији начин објасни у које сврхе се користе јавни ресурси да би се задовољиле потребе грађана.

Грађански буџет представља сажет и јасан приказ Одлуке о буџету општине Црна Трава за 2018. годину, која је по својој форми веома обимна и тешка за разумевање због специфичних појмова и класификација које је чине.

Иако је немогуће објаснити целокупан буџет у овако краткој форми, искрено се надамо да ћемо на овај начин успети да вас информишемо о начину прикупљања јавних средстава и остваривања прихода и примања буџета општине, као и о начину планирања, расподеле и трошења буџетских средстава.

Кроз овај транспарентан приступ настојимо да унапредимо разумевање и интересовање наших суграђана за локалне финансије, а у перспективи очекујемо и сарадњу локалне самоуправе и житеља Црне Траве у заједничком постављању циљева, дефинисању приоритета и планирању развоја наше општине.

Славољуб Благојевић
Председник општине

# Ко се финансира из буџета?

**Директни корисници буџетских средстава:**

- Скупштина општине
- Председник општине
- Општинско веће
- Општинска управа

**Индиректни корисници буџетских средстава:**

- Предшколска установа Младост
- Општинска библиотека Сестре Стојановић
- Туристички организација општине Црна Трава
- Месне заједнице

**Остали корисници јавних средстава:**

- Образовне институције (школе)
- Здравствене институције (дом здравља)
- Социјалне институције (Центар за социјални рад)
- Непрофитне организације (удружења грађана, невладине организације, итд.)

# Како настаје буџет општине?

**БУЏЕТ** општине је правни документ који утврђује план прихода и примања и расхода и издатака општине за буџетску, односно календарску годину.

То значи да овај документ представља предвиђање колико ће се новца од грађана и привреде у току једне године прикупити и на који начин ће се тај новац трошити.

Из општинског буџета се током године плаћају све обавезе локалне самоуправе. Исто тако у буџет се сливају приходи из којих се подмирују те обавезе.

Председник општине и локална управа спроводе општинску политику, а главна полуга те политике и развоја је управо буџет општине.

Приликом дефинисања овог, за општину Црна Трава најважнијег документа, руководе се законским оквиром и прописима, стратешким приоритетима развоја и другим елементима.

Реалност је таква да постоје велике разлике између жеља и могућности, тако да креирање буџета подразумева утврђивање приоритета и прављење компромиса.

# Ко учествује у буџетском процесу?

# На основу чега се доноси буџет?

# Како се пуни општинска каса?

- Укупни **јавни приходи и примања** општине Црна Трава за 2019. годину износе

**169.600.000,00 динара**

- Одлуком о буџету општине Црна Трава за 2019. годину планирана су средства из буџета општине у износу од 169.570.000,00 динара, пренета средства из ранијих година у износу од 30.000.000,00 динара и средства из осталих извора у износу од 30.000,00 динара.

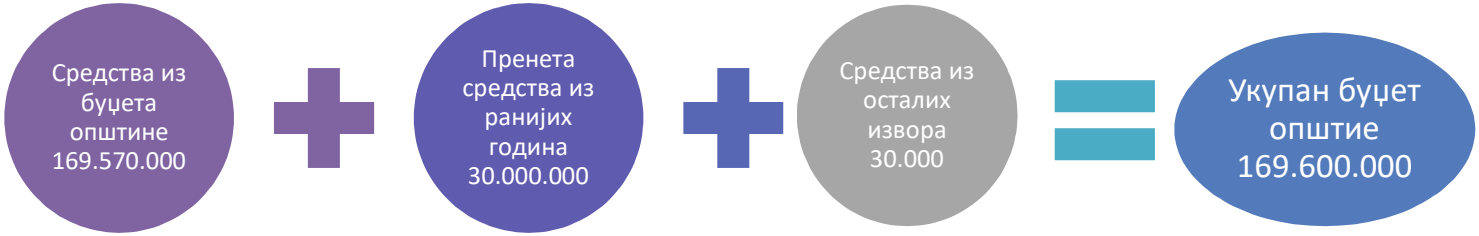

# Шта су приходи и примања буџета?

**Порески приходи**

- Врста јавних прихода који се прикупљају обавезним плаћањима пореских обвезника без обавезе извршења специјалне услуге заузврат

**Донације и трансфери**

- ***Донације*** се добијају од домаћих и међународних донатора и организација за различите пројекте. Трансфери подразумевају пренос средстава од нивоа Републике Србије општинском нивоу власти. Могу бити **наменски** (за тачно утврђене намене) или **ненаменски** (није им унапред утврђена намена те се могу у складу са законом користити за било које сврхе) .

**Непорески приходи**

- Врста јавних прихода који се наплаћују за коришћење јавних добара (накнаде), пружање јавних услуга (таксе) или због коршења уговорних или законских одредби (казне и пенали)

**Примања од продаје нефинансијске имовине**

- Ова примања се остварују продајом непокретности и покретних ствари у власништву општине.

**Примања од задуживања и продаје финансијске имовине**

- Примања од задуживања представљају приливе по основу примања од задуживања код пословних банака у земљи у корист нивоа општина. Примања од продаје финансијске имовине представљају приливе по основу продаје домаћих акција и осталог капитала у корист нивоа општина

**Пренета средства из ранијих година**

- Представљају вишак прихода буџета општине који нису потрошени у претходној буџетској години

# Структура планираних прихода и примања за 2019. годину

# Шта се променило у односу на 2017. годину?

- Укупни приходи и примања наше општине у 2019. години су се **смањили** у односу на последњу измену Одлуке о буџету за 2018. годину за **330.000,00** динара, односно за **0,20 %**.

- **Трансфери** су смањени за 4.380.000,00 динара.

- **Порески приходи** су повећани за 40.000,00 динара.
- **Непорески приходи** су повечани за 4.670.000,00 динара

# На шта се троше јавна средства?

Буџет мора бити у равнотежи, што значи да расходи морају одговарати приходима. Укупни планирани расходи и издаци у 2019. години из буџета износе:

**199.600.000,00 динара**

- ✓ **РАСХОДИ** Расходи представљају све трошкове општине за плате буџетских корисника, набавку роба и услуга, субвенције, дотације и трансфере, социјалну помоћ и остале трошкове које општина обезбеђује без директне и непосредне накнаде.
- ✓ **ИЗДАЦИ** представљају трошкове изградње или инвестиционог одржавања већ постојећих објеката, набавку земљишта, машина и опреме неопходне за рад буџетских корисника.
- ✓ **РАСХОДИ И ИЗДАЦИ** морају се исказивати на законом прописан начин, односно морају се исказивати: по *програмима* који показују колико се троши за извршавање основних надлежности и стратешких циљева општине; по *основној намени* која показује за коју врсту трошка се средства издвајају; по *функцији* која показује функционалну намену за одређену област и по *корисницима буџета* што показује организацију рада општине.

# Шта су расходи и издаци буџета?

**Расходи за запослене**
- **Расходи за запослене** представљају све трошкове за запослене, како у управи тако и код буџетских корисника

**Коришћење роба и услуга**
- **Коришћење роба и услуга** обухватају сталне трошкове, путне трошкове, услуге по уговору, специјализоване услуге, трошкове материјала и текуће поправке и одржавање.

**Дотације и трансфери**
- **Дотације и трансфери** су трошкови које локална самоуправа има за исплату институцијама које су у примарној надлежности централног/покрајинског нивоа као што су школе, центар за социјални рад, дом здравља.

**Остали расходи**
- **Остали расходи** обухватају дотације невладиним организацијама, порезе, таксе, новчане казне.

**Субвенције**
- **Субвенције** се одобравају за функционисање међумесног превоза и пољопривредним произвођачима.

**Социјална заштита**
- **Социјална заштита** обухвата све трошкове исплате социјалне помоћи за различите категорије грађана.

**Буџетска резерва**
- **Буџетска резерва** представља новац који се користи за непланиране или недовољно планиране сврхе, као и у случају ванредних околности.

**Капитални издаци**
- **Капитални издаци** су трошкови за изградњу нових, или инвестиционо одржавање постојећих објеката, набавку опреме, машина земљишта и слично.

# Структура планираних расхода и издатака буџета за 2019. годину

# Структура планираних расхода и издатака буџета за 2019. годину

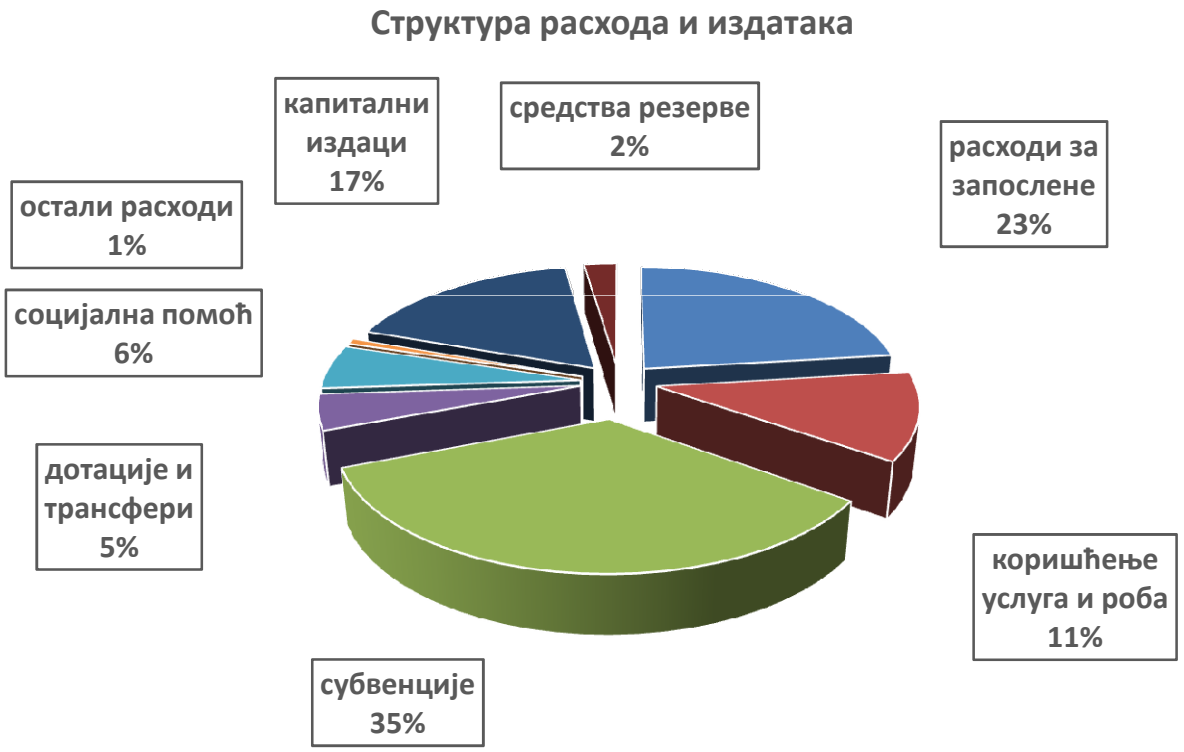

# Шта се променило у односу на 2018. годину?

Укупни трошкови наше општине у 2019. години су се **повећали** у односу на последњу измену Одлуке о буџету за 2018. годину за 5.680.000,00 динара, односно за **2,93 %**.

- **Коришћење роба и услуга** су смањени за 8.588.000,00 динара**;**

- **Расходи за запослене** су повећани су за 2.095.000,00 динара;
- **Дотације и трансфери** су повећани за 1.293.000,00 динара**;**
- **Расходи за социјалну заштиту** су повећани за 80.000,00 динара
- **Субвенције** су повећане за 2.850.000,00 динара;
- **Капитални издаци** су повећани су за 8.190.000,00 динара
- **Остали расходи** су повећани за 160.000,00 динара
- **Средства резерве** су повећна за 800.000,00 динара

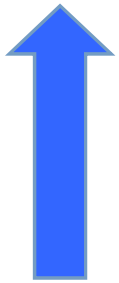

# Расходи буџета по програмима

| Назив програма | Средства из Одлуке о буџету за 2019. годину (износ у динарима) | % буџета по програму |
|---|---|---|
| Програм 1. Становање, урбанизам и просторно планирање | 6.000.000,00 | 3,01 |
| Програм 2. Комуналне делатности | 4.300.000,00 | 2,16 |
| Програм 4. Развој туризма | 931.000,00 | 0,47 |
| Програм 5. Пољопривреда и рурални развој | 4.300.000,00 | 2,16 |
| Програм 6. Заштита животне средине | 8.500.000,00 | 4,26 |
| Програм 7. Организација саобраћаја и саобраћајна инфраструктура | 51.900.000,00 | 26,01 |
| Програм 8. Предшколско васпитање и образовање | 9.852.000,00 | 4,94 |
| Програм 9. Основно образовање и васпитање | 4.900.000,00 | 2,46 |
| Програм 10. Средње образовање и васпитање | 4.900.000,00 | 2,46 |
| Програм 11. Социјална и дечија заштита | 16.116.000,00 | 8,08 |
| Програм 12. Здравствена заштита | 6.000.000,00 | 3,01 |
| Програм 13. Развој културе и информисања | 10.590.000,00 | 5,31 |
| Програм 14. Развој спорта и омладине | 1.900.000,00 | 0,96 |
| Програм 15. Опште услуге локалне самоуправе | 55.547.000,00 | 27,83 |
| Програм 16. Политички систем локалне самоуправе | 13.864.000,00 | 6,95 |
| Укупни расходи по програмима | 199.600.000,00 | 100,00 |

# Расходи буџета расподељени по директним и индиректним буџетским корисницима

| Р. бр. | Назив буџетског корисника | Средства из Одлуке о буџету за 2019. годину (износ у динарима) | % буџета по кориснику |
|---|---|---|---|
| 1. | Скупштина општине | 5.754.000,00 | 2,88 |
| 2. | Председник општине | 5.306.000,00 | 2,66 |
| 3. | Општинско веће | 2.804.000,00 | 1,40 |
| 4. | Општинска управа | 166.443.000,00 | 83.39 |
| 5. | Месне заједнице | 4.370.000,00 | 2,19 |
| 6. | Општинска библиотека | 4.140.000,00 | 2,07 |
| 7. | Предшколска установа | 9.852.000,00 | 4,94 |
| 8. | Туристичка организација | 931.000,00 | 0,47 |
| | **У К У П Н О:** | 199.600.000,00 | 100,00 |

# Најважнији капитални пројекти

| Назив пројекта | Планирана средства (износ у динарима) | | |
|---|---|---|---|
| | 2019 | 2020 | 2021 |
| Пројекат изградње канализационе мреже у насељу Штудгард - II фаза | 6.000.000,00 | | |
| Пројекат рехабилитације (асфалтирања) општинског пута од насеља Соколица до насеља Ливађе - II фаза | 6.000.000,00 | | |
| Пројекат подршке развоју пољопривреде на територији општине Црна Трава | 4.000.000,00 | | |
| Пројекат вештачког осемењавања крава на територији општине Црна Трава | 300.000,00 | | |

На крају желимо да Вам се захвалимо што сте издвојили време за читање ове презентације буџета.

Уколико сте заинтересовани да сагледате у целини Одлуку о буџету општине Црна Трава за 2019. годину, исту можете преузети на следећем линку интернет странице општине: www.opstinacrnatrava.org.rs.